

EDINOST

Lahja, izvorni ponedeljek, 20. I. nad. — Oglasi se računajo v široki eni kolone (72 mm.) — Oglasi trgovcev in obrtnikov mm po 40 cent. osmrtnice, zabvale, poslavice in vabila po L. 1., oglasi denarnih zavodov mm po L. 2., mali oglasi po 20 cent. beseda, najmanj pa L. 2. — Oglasi naročnina in reklamacije se pošiljajo izključno upravi Edinosti, v Trstu, ulica sv. Frančiška Asiškega št. 20. I. nad. — Telefon uredništva in uprave 11-57.

Razpad Aventina

Sklep vodstva stranke maksimalističnih socializmov, da izstopijo iz zveze opozicijskih strank, bo povzročil precejšnje spremembe na sliki dosedanjega medstrankarskega položaja v Italiji. Takoimenovani Aventin, t. j. blok onih opozicijskih strank v italijanski poslanski zbornici, ki so takoj po umoru poslanca Matteottija zapustile rimsko zbornico v znak protesta proti sedanjemu fašistovskemu režimu, katerega so smatrala za naročilo omenjenega umora, se je začel krhati in rušiti. Zgleda maksimalistov bodo sledili v najkrajšem času republikanci, tem unitaristični socialisti itd. Prihodnji sestanek odbora združenih aventinskih opozicij, ki se bo vršil najbrže pred novim sestankom poslanske zbornice, bo brez dvoma zadnji sestanek skupnega vodstva dosedanjega največjega protifašistovskega bloka. Imel bo predvsem pomen formalnega značaja: Dosedanje članice bloka predložijo formalno obvestilo o svojih sklepih, nakar se izvrši prijateljska ločitev dosedanjih zavetnikov.

Kakor rečeno, bodo imeli bodoči dogodki, ki so sedaj neizogibni, za posledico globoke spremembe v sliki političnega položaja v Italiji. Toda bistvo ostane neizpremenjeno. Od razpada Aventina ne bo imel fašistovski režim ne izgube ne dobička. Mussolini je gotovo pretiral, ko je rekel pred kratkim — kot je povedal posl. Farinacci v nekem — je njegov govornik — da se mora njegov naslednik še le roditi. Če pa je hotel s temi besedami le označiti stalnost svojega režima, je treba priznati, da ohrani njegovo gospodarsko pretiravanje po razpadu Aventina isto (relativno) važnost in veljavo. Fašizem se je polastil prav ob času odsotnosti opozicije vseh državnih naprav ter se v njih tako utrdil, da bi ga mogla prepoditi iz njih le nasilna revolucija ali pa notranji spori in razdori v vladajoči stranki sami.

O vseh teh možnostih pa ni vsaj na zunaj nikavih znakov in fašizem se obnaša potom svojih predstavnikov glede tega vprašanja, kakor da bi se ga nič ne brigalo. V tem smislu se je izrazil le dni sam Farinacci, a glavno fašistovsko glasilo "Popolo d'Italia" piše, da se bo ohranil aventinski blok v zgodovini Italije, kakor se ohranijo v spominu odraslega človeka čudezne basni in pravljice, ki jih je slišal kot otrok od svoje babice.

V tem "nezanimanju" se zrcali predvsem ono znano suvereno preziranje, ki je značilno za vse odnose fašizma do drugih "preživelih in zastarelih" strank. Na drugi strani pa ni težko spoznati, da je v zadržanju fašizma z ozirom na razpad Aventina nekaj umetnega, s čimer se hoče zakriti pravi vtis. A ta mora biti kljub čvrstosti sedanjega režima vendar neprijeten. Najvažnejša posledica razpada Aventina bo namreč ta, da se vsa dosedanja opozicija vrne zopet v zbornico na svoja mesta, ki so bila od junija lanskega leta nezasedena. Možnost splošne ostavke opozicijskih poslancev se izključuje in zato ostane le ona prva možnost. V tem slučaju je skrajno verjetno, da bo nastopala celokupna opozicija vsaj v gotovih načelnih vprašanjih enotno proti Mussolinijevi vladi. Tak priložnostni blok bi šel za liberalci, ki jih vodijo bivši ministrski predsedniki Giolitti in Salandra, lahko 200 poslancev. Na ta način bi bilo konec oni parlamentarni samofašistovski idili, ki smo jo opazovali v letošnjih zasedanjih poslanske zbornice, in fašistovska večina bi mogla krotiti to manjšino le z največjim naporom.

Mislimo, da so se Aventinci odločili za razpustitev svojega bloka v prvi vrsti iz razlogov gori obrisane ali vsaj podobne narave. Vsaj pozitivni razlogi so ti. Na drugi strani pa so igrali zelo važno vlogo tudi ozirom na politični ugled posameznih aventinskih strank. Njihova odsotnost iz zbornice jih je potisnila v nekako pozabljene, v mrtvilo, ki je najnevarnejše stanje za vsako stranko. K temu so se pridružili številni neuspehi, kajti Aventin ni dosegel s svojo abstinenco nobenega izmed onih čihjev, ki si jih je postavil: fašistovska večina se je osvobodila vseh nefašistovskih elementov in je postala čvrstjeja in svobodnejša; fašistovski disidenti so izginili, fašistovska milica je ostala, Mussolini je na čelu armade in milice itd. Vsa ta dejstva in druga podobna so dokazi samih neuspehov Aventina, kateri neuspehi bi se bolj in bolj množili ob naglem padanju prestiža mirujočih opozicijskih strank in ob vedno globljem pogrezanju v negativnost.

Gori omenjena dejstva so rodila v vodilnih opozicijskih strank zavest, da tako ne more več dalje in zato so se odločili za izhod v obliki razpustitve bloka in povratka v zbornico. Mogoče je, da je vplivala na Aventince tudi dejstvo, da pripravljala vlada važne ustavne spremembe (reformna senata, sidikalizem, občinska uprava itd.), glede katerih ne more ostati ravnodušna nobena stranka. Odločilen pa ta razlog ni bil, kajti fašisti imajo tako večino, da lahko uveljavljajo svojo voljo, medtem ko bi se morala opozicija zadovoljiti z običajnimi protesti, ki bi bili sicer krepki, toda brezuspešni. Ostane torej dejstvo, da se je Aventin odločil za ta korak, da stopi iz dosedanjega mrtvila na dan ter začne novo in agilnejšo borbo proti režimu, ki jo bodo vodile posamezne stranke na podlagi nove taktike ne več samo izven parlamenta, temveč tudi v njem samem.

Pred rekonstrukcijo jugoslovenske vlade

V vlado bi vstopila ena izmed sedanjih opozicijskih strank? BEOGRAD, 25. (Izv.) Kakor se doznava, je bil podpisani ukaz, s katerim se imenuje za namestnika ministra Radojevića, ki odputuje nočjo v Monte Carlo, minister Uzunović. Danes dopolne je Radojević konferiral z ministrom Slavkom Miletićem o notranjem položaju, o katerem bo Radojević poročal Pašiću v Monte Carlo.

BEOGRAD, 25. (Izv.) Danes je došla semkaj brzojavka Pašića, katera je politične kroge zelo vznemirila. Vsebinska brzojavka je še neznana, vendar se domneva, da gre tu v glavnem za razčiščenje razmerja med radikalni in radičevci. Sploh se zatrjuje v političnih krogih, da pride v kratkem do spremembe v vladi in to že v prvi polovici meseca oktobra, t. j. pred sestankom narodne skupščine. Vest o omanjenem stališču ministra Radojevića se s trdovratnostjo vzdržuje. Politični krogi računajo, da bo pri rekonstrukciji vlade odpadel Radojević, za katerega mesto bi prisel v poštev dr. Dragotin Kojić. Na drugi strani hočejo radičevci spraviti Stjepana Radića v vlado, kjer zahtevajo zanj podpredsedniško mesto, čemur se pa vladni krogi protivijo, čes da vlada mora biti parlamentarna in Radić ni član nar. skupščine. Širijo se že glasovi, da bo vstopila v vlado ena izmed sedanjih opozicijskih strank, in v zvezi s tem se imenuje v prvi vrsti Davidovićeve stranke. S svoje strani pa sondira tudi SLS v Beogradu teren za vstop Korošćeve stranke v vlado, a večina vladnih krogov ni nikakor zadovoljna z njo.

Prihitević v Beogradu

BEOGRAD, 25. (Izv.) Sinoči je prispel v Beograd načelnik Samostojne demokratske stranke Svetozar Prihitević. Na kolodvoru ga je čakalo veliko število ljudi. Omladinci so Prihitevića ob njegovem prihodu obklopi, ga dvignili na ramena ter ga nesli skozi kolodvor po Balkanski ulici do njegovega stanovanja. Prihitević se je o svojem potovanju izrazil zelo pohvalno ter je zatrdil, da je dosegel povsod velike uspehe. Pozval je na koncu svoje prijatelje k vztrajnem delu.

Pred obnovitvijo grško-jugoslovenskih pogajanj

SOLUN, 25. Po uradnih poročilih je dobil novi grški poslanik v Beogradu Polikroniades nalog, naj čimprej nastopi svoje mesto, da pripravi vse potrebno za obnovo pogajanj med Grško in Jugoslavijo. Atenski listi poročajo, da je tudi jugoslovenska vlada naročila svojemu atenskem poslaniku Gavriloviću, naj čimprej odputuje na svoje mesto.

Po svojem povratku iz Zeneve je grški zunanji minister Rendis izjavil, da je bil njegov razgovor z dr. Ninčićem zelo prisrčen in prijateljski. Izjavil je, da sta razpravljala o vseh vprašanjih, ki obstoje med Grško in Jugoslavijo, predvsem o vprašanju železniške proge Solun-Gjevčolija in o vprašanju manjšin. Pogajanja se bodo nadaljevala diplomatskim putem.

Aretacija komunističnih voditeljev na Madžarskem

Bela Kun se nahaja na Dunaju? BUDAPEŠTA, 25. Policija je ugotovila, da se komunistično gibanje kljub svojetasni aretaciji voditelja takozvanih novih komunistov Vagija in njegovih dvajsetih tovarišev ni ustavilo, ampak se je organizacija vedno bolj širila. Policija je strogo nadzorovala gibanje, ter ji je uspelo zvedeti, da je nedavno dospel v Budimpešto bivši madžarski ljudski komisar Matija Rakocsi ki je vodil komunistično organizacijo pod napačnim imenom. Policija ni hotela takoj aretirati Rakocsija, temveč je poizvedovala po njegovih pomočnikih. Policijski organi so izvedli ponoči racijo ter so prišli Rakocsija in 42 članov njegovega komunističnega štaba.

Med aretiranimi je tudi znani Zoltan Weinberger, ki je bil radi komunističnih zločinov obsojen na 15 let ječe ter je prišel na svobodo potom izmenjave v Rusiji obsojenih političnih krivcev. Weinberger se je tajno vrnil iz Rusije ter je v Budimpešti vodil komunistično propagando. Policija je našla pri hišnih preiskavah mnogo orožja, municije in ročnih granat. DUNAJ, 25. Budimpeštanski "Pesti Naplo" v zvezi z aretacijo bivšega ljudskega komisarja Rakocsija in drugih članov komunistične skupine, da je po ugotovitvah budimpeštanske policije tudi Bela Kun zapustil Rusijo in se odpeljal na Dunaj. Na tukajšnjih pristojnih mestih izjavljajo, da ni res, da bi se Bela Kun nahajal na Dunaju. Policija je dobila v svoje roke tudi načrt za akcijo Vagijeve stranke, iz katerega je razvidno, da je stranka napela vse sile, ga bi izvala revolucijo.

Zasedanje Društva narodov

Poostreitev britansko-turških odnosov radi Mosulia ZENEVA, 25. Na današnji seji se je svet Društva narodov ponovno bodril z mosulskim vprašanjem, ki je povzročilo napesto britansko-turških odnosov. Britanska vlada se je pritožila pri Društvu narodov radi poslednjih nasilij, ki so jih izvršili Turki ob iraško-turški meji. Velika Britanija pravi, da so turške oblasti izgnale iz obmejnih krajev nad osemstisoč kristjanov in jih internirale na turškem ozemlju. Radi tega zahteva britanska vlada, da Društvo narodov takoj odpošlje na lice mesta komisijo, ki naj preišče dogodke. Svet Društva narodov je obljubil britanski delegaciji, da bo proučil to zadevo in se je sestel k nujni seji.

Turški zunanji minister Ruđi pa je takoj nato poslal tajniku Društva narodov pismo, v katerem je izrazil veliko začudenje nad postopanjem Sveta Društva narodov, ki je že sklenil predati mosulsko zadevo mednarodnemu haškemu razsodišču. Obenem je sporočil Svetu turške pritožbe radi grozovitosti, ki so jih izvršili angleški vojaki severno od iraško-turške meje, to je na turškem ozemlju.

Nemčija in garancijska konferenca

Važni sklepi ministrskega sveta glede pobijanja naraščajoče druginje BERLIN, 25. Včeraj ob 11. uri predpoldne je pričela pod Hindenburgovim predsedstvom seja ministrskega sveta, ki se je bavil s vprašanjem nemške udeležbe na konferenci za varnostni pakt. Ob 13. uri je bilo objavljeno naslednje poročilo: Danes predpoldne je zboroval pod Hindenburgovim predsedstvom ministrski svet. Razmotrival je o povabilu na konferenco za garancijski pakt. Ministrski svet je sklenil, da se bo Nemčija udeležila konference. Kot nemška delegata ji bodeta prisostvovala državni kancelar in zunanji minister.

Nadalje pravi poročilo, da se je ministrski svet bavil tudi s vprašanjem naraščajoče druginje. Predsednik Hindenburg je priporočil ministrom, da ukrenejo najenergičnejše ukrepe proti druginji. Glede konference pravijo nemški listi, da bo trajala približno dva tedna. Nemška delegacija ne bo štela mnogo oseb. Državne kancelarja in zunanje ministra bodo spremljali na konferenco državni podtajnik von Schubert, prvi izvedenec Gaub in en tajnik zunanje ministrstva.

Uspešna španska operacija v Maroku

Rifanci zgubili večeraj 300 mož in veliko število orožja MADRID, 25. Uradno poročilo o maroških dogodkih pravi: Operacije v zahivu so se pričele z obstreljevanjem rifanskih postojank. Španske pomorske emote in okoli petdeset francoskih in španskih letal se udeležujejo te akcije. Kljub srditi rifanski obrambi so Španci zavzeli postojanke v nasokoku. Sovražnik je imel veliko mrtvih in ranjenih. Na bojišču je pustil mnogo topov, strojníc, pušk, streliva in se

je umaknil v notranost dežele. Španske čete so zajele ob tej priliki tudi mnogo rifanski vojakov. Zavojevanje postojank Morro Viejo in Mahmusa omogoča Špancem dovoz vode za čete.

MADRID, 25. Del španskih čet, ki so operirale v odseku Alhucemas, se je umaknil. V poslednjih bojih so pustili Rifanci 300 mrtvih na bojišču.

Nove uspešne francoskošpanske operacije

FEZ, 25. Francoske čete so zasedle Gebel Kunsun in Gebel Ruchun. Pri zadnjih operacijah pri Alhucemasu so z uspehom sodelovala velika francoska bojna letala tipa "Goliath" in letala španske zračne eskadre "Infante Alfonso D'Orleans". Rifanci so se začeloma le slabo upirali, se le ko so napadali oddelki prodri 2 kilometra globoko, se je vnel zelo srditi boj. Na bojiščih Muerza Vicia so bili Rifanci odbiti po divjem boju na nož. Stranske pozicije pri Ouenos de Xauaen in Gebel Malunu so bile istotako zavzete po boju na nož in ročne granate.

Angleški konservativci proti komunistom

LONDON, 25. Kongres konservativne stranke se bo vršil 7. oktobra. Doslej je prijavljenih 2000 delegatov. Glavna razprava se bo sukala okoli predlogov za pobijanje komunizma.

Jugoslovenski radio koncert

BEOGRAD, 25. Jugoslovensko poslaništvo v Curihi javlja, da priredi 28. t. m. srbohrvatski-slovenski muzikalni večer v tamonajni radio-postaji. Na programu je jugoslovenska narodna pesem. Program izvajajo jugoslovenski umetniki.

Mednarodni kongres mest

PARIZ, 25. V ponedeljek se prične v Parizu tretji mednarodni kongres mest. Zastopanih bo 32 narodov, 23 glavnih in okrog 700 drugih mest. Predsednik francoskega odbora je senator Dousset.

DNEVNE VESTI

Novi predpisi za rudnike in kamnolome

Tukajšnji kr. prefektura razglasa, da so bile s kr. odlokom od 5. aprila 1925. št. 674, objavljenem v "Gazzetta Ufficiale" št. 121 od 26. maja t. l. raztegnjene na nove pokrajine določbe o nadzorovanju rudnikov, kamnolomov in šotišč, ki vsebujeta zakon od 30. marca 1893. št. 184 in pravilnik, odobren s kr. odlokom od 10. januarja 1907. št. 152.

Omenjena zakon in pravilnik sta stopila v veljavo v novih pokrajinah z dnem 10. junija 1925. in s tem dnem se imajo smatrati za odpravljene določbe glede rudnikov, ki jih vsebuje splošni rudniški zakon od dne 23. maja 1854., kakor tudi določbe vsebovane v posameznih rudniških pravilnikih v področju sedanjega tržaškega rudniškega okraja.

V smislu čl. 2. odloka o raztegnitvi pa ostanejo vendar v veljavi one določbe, ki niso v nasprotju s splošnimi določbami zakona od 30. marca 1893 in tozadevnega pravilnika, kakor na pr. določbe posameznih pravilnikov glede zdravstva in zdravja delavcev, ki so zaposleni po rudnikih.

Nadzorovanje kamnolomov, katere prištevava avstrijski pravilnik od 16. avgusta 1907. k industrijskim podjetjem, preide iz področja tržaškega industrijskega nadzorništvu v področje tržaškega rudniškega nadzorništvu.

Žitna bitka in urbanizem

Urbanizem se imenuje preseljevanje podeželskega prebivalstva v mestu. Vešah se spreminja urbanizem v prvi beg proti mestom, tako da se dežela takorekoč izprazni in da trpi kmetijstvo obutno škodo, ker nastane pomankanje poljskih delavcev.

Kakor čitamo v "Popolo d'Italia" od 24. t. m., si je nadela fašistovska vlada tudi nalogo, da s primerno kmetijsko politiko prepreči, da bi se pojavila socialna bolezen pretiranega urbanizma tudi v Italiji. V ta namen da je treba povzdigniti kmetijstvo in takoimenovana žitna bitka da ima tudi ta pomen. "Deželi" — piše imenovani list — mora ostati njeno prebivalstvo in v Italiji se ne opažajo oni skrajno resni znaki urbanizma kakor drugod v Angliji živi kar 92% vsega prebivalstva po mestih in sam London ima prebivalstvo, ki presega za dva milijona prebivalstvo cele Škotske. Izpraznjevanje angleške dežele dela naravnost porazen vtis. L. 1870. je bilo v Angliji posejanih z žitom 3,501,000 juter zemlje, a l. 1923. samo še 1,799,000. t. j. za 49% manj. Kdo bi verjel, da se je v Angliji po vojni kljub veliki brezposelnosti število ljudi zaposlenih pri obdelovanju zemlje še zmanjšalo? In vendar je po angleških statističnih podatkih samo v Angliji zapustilo zemljo od l. 1921—1923. 97,000 ljudi in se preselilo v mesta. Izmed Angležev, ki so se naselili v mesta, se nobeden noče več vrniti k zemlji kljub silni brezposelnosti. In kljub vsem olajšavam s strani vlade se ne izseli iz Anglije več nego 70,000 ljudi na leto. Vzrok je treba iskati v dejstvu, da zahtevajo kolonije poljedelce in ne delavcev. Angleži pa niso več kmetovalci. Žitna bitka naj med drugim — po mnenju "Popolo d'Italia" — doseže tudi ta uspeh, da bodo take razmere v Italiji nemogoče.

Stoletnica pokopališč pri Sv. Anli

Letos 25. julija je preteklo 100 let odkar je bilo otvorenje tržaško pokopališče pri Sv. Anli. V dobi 100 let je bilo pokopanih na tem pokopališču nad 380.000 oseb. Včeraj 25. t. m. so se začele cerkvene spominake svečanosti v proslavo te obletnice pod vodstvom kardinala Petra Maffi, nadškofa v Pizi, ob asistenci poreškega škofa Pederzoli-

ja, tržaškega škofa, kapljiča ter duhovščine iz mesta in okolice.

Za danes je določen sledeči razpored: Ob 7.30 sv. maša z obhajilom, ob 8. isto, ob 9.30 maša škofa Pederzoli-ja, ob 10.30 navadna maša, ob 11. isto, ob 17. rožni venec, pridiga, Miserere in svečan mrtvaški obred.

Jutri v nedeljo ob 7.30, 8 in 8.30 sv. maša z obhajilom, ob 8. romanje župni in verskih ustanov iz mesta na pokopališče. Odhod s hriba sv. Justa, kjer je bilo staro pokopališče. Duhovnije, bratovščine in katoliška združenja se zberejo v ulicah, ki so določene za procesijo na dan sv. R. Telesa. Pot: trg pri cerkvi sv. Justa, ul. St. Gustavo, ul. Donato Bramante in ul. Istria. Pri procesiji se bo molil rožni venec in se ne bodo nosile zastave, temveč samo sv. razpelo z lučmi. Ob 10. uri pontifikalna maša kardinala Petra Maffi, ki bo imel tudi spominško pridigo.

Vsi obredi se bodo vršili na glavnem prostoru na pokopališču. V slučaju slabega vremena se bodo vršili današnji obredi v župni cerkvi sv. Jakoba, jutrišnji pa v stolni cerkvi sv. Justa. Pokopališče bo odprto od 7. do 19 ure.

Opozorilo jugoslovenskim državljanom

Jugoslovenski državljanji, ki posedujejo obveznice 4% tnih posojil za poljedelske poboljšice pokrajine Dalmacije iz leta 1893, 1901, 1907 in 1912 ter občinskih 4% tnih posojil iz leta 1897 in 1909 kakor tudi obveznice štajerskih posojil 4% iz leta 1905 in 4% iz leta 1924, jih morajo dati zigosati na tukajšnjem jugoslovenskem konsulatulu (Piazza Venezia 1).

Novice štirinajstič zaplelene.

Predvečernja izdaja "Novice" je bila zaplenjena po agentih trž. kvesture. Zakaj je sledila ta zaplenba, ne vemo. Uredništvo ni še prejelo o tej zaplenbi nobenega odloka.

Olajšave pri plačevanju telefonskih namerjama.

Telefonska družba za Benecije naznaja, da se bo olajšalo naročnikom telefona plačanje tromesečne naročnine, ki se ima izvršiti 1. oktobra, na ta način, da bodo naročniki poravnali svoj dolg ne več pri telefonski blagani, temveč pri tukajšnjih v ta namen določenih bankah. Naročniki dobijo pravico na dom obvestilo ob banke, pri kateri imajo plačati naročnino. Naročniki naj se predstavijo v uradu dotične banke z obvestilom, ki so ga dobili. V Trstu bo sprejemala plačila "Cassa di Risparmio Triestina" vsak dan ob uradnih urah od 9. do 13.

Smrt domačinov v Ameriki.

V Babertonu je pri ribolovu utonil Iv. Vovk iz Suhorja pri St. Petru. Napadla ga je božast, vsled česar je padel v vodo in utonil. V Library je umrl I. Stavar, rodom iz Knežaka na Pivki. Zasluga ga je v jami nekoliko minut prej, predno je imel nehati z delom.

SOLA "GLASBENE MATICE".

Vpisovanje v solo "Glasbene Matice" se vrši še danes od 16. do 19. ure v ulici Torre Bianca št. 39 I. nadstrop. (levo).

Društvene vesti

M. D. "Zarja" — Rojan. Danes točno ob 20. uri sestanek pevskega odseka. Člani, ki se mislijo vpisati v ta odsek, naj pridejo na današnji sestanek.

Vabljeni so tudi drugi gospodje in gospodične, ki imajo veselje do petja. — Odbor.

D. K. N. Tommaso. — Redni društveni sestanek odpade danes, ker društvo časno ne razpolaga s prostori. Odborova seja se vrši točno ob 17. uri v dvorani D. K. D. Opozorjam tov. odbornike, naj pridejo vsi, ker so na dnevnem redu zelo važne točke. — Predsednik.

M. D. "Prosveta" Općine javlja, da se bo vršil v nedeljo dne 27. t. m. v dvorani "Kette" točno ob 2. popoldne IV. redni občni zbor s sledečim dnevnim redom: I. Otvoritve — nagovor predsednika, II. Tajniško poročilo, III. Blagajniško poročilo, IV. Poročila odsekov,

V. Poročila revizorjev, VI. Volitve, VII. Služajnosti. Vabimo bratska društva, da pošljejo svoje zastopnike.

SPORT

«Obzor» — «Zarja» 5:1 — 1:1. Preteklo nedeljo (20. t. m.) se je odigrala na igrišču «Obzora» v Rocolu (nasproti gostilne «Nicheito») prijateljska nogometna tekma med prvima čelama «Obzora» — Magd. Zg. — «Zarja» — Rojan.

Tekma, katere je obetala biti precej zanimiva, je pričujoče občinstvo popolnoma razočarala. — Četa «Obzora», ki ima drugače jako lepo, skupno in taktično igranje, ni v nedeljskem slučaju povsem zadovoljila, za kar naj bo naveden kot prvi vzrok nevezana in pretežka igra, a kot drugo splošna indiferenca s strani gotovih igralcev, katere zadnja je ravno vzrok, da se je aktivnim in postrvovalnim «Zarjšem» posrečilo zabiti v vrata «Obzora» sicer lep, a ubranljiv goal. — Skoro isto kot za prvo, veltja tudi za četo «Zarje» z razliko, da se je ta bolj kot prva trudila izenačiti in karakterizirati igro, ki bi v tej obliki mnogo bolj zadovoljila občinstvo. — V četi «Obzora» so se odlikovali: Tominc, Kovačič in Drugovič, manj kot navadno pa German, (vratar) Zadnik in Palčić.

«Zarja» so povsem zadovoljili, a najboljša je bila obramba z vratarjem na čelu, ki je posebno briliral.

Sodnik gosp. Suman dober. —

Iz tržaškega življenja

Muhast konj, 10-letna Rina Lesizza, stanujoča na Vrdeli-Scoglietto št. 1269, je večraj predpoldne pestovala svojega mlajšega brata na nekem travniku blizu domače hiše, kjer je mulil travo sosedov konj, precej razdražljiva žival njena navzočnost pa je menda spravila nepohlepnega konja v slabo voljo, kajti ko se je deklica ustavila blizu njega, jo je brenil s tako silo v obraz, da je teletnila z bratcem vred v travo. Pri vsem tem jo je rešila še poceni izkupila; zadobila je veliko krvavo bunto na desnem licu in izgubila tri zobe. Njegovega brata je očitno varov angel varuh, kajti ostal je popolnoma nepokodovan. Deklica se je v materinem spremstvu podala na rešilno postajo, kjer je dobila potrebno pomoč.

Med kladivo in nakovaljo je takoreköt prišla 22-letna bolnišnica postrežnica Karolina Spanger, stanujoča na Proseku št. 155, ko je večraj opoldne hotela iz ulice Xydias preko ulice Cesare Battisti. Od ene strani je tedaj namreč privozil tramvaj, od druge strani pa ji prekrizal pot avtomobil, ki ga je vodil lastnik Anton Eljör. V sitnem položaju je Spangerjeva izgubila prisotnost duha, kar je imelo za posledico, da jo je avto podrl, a k sreči le od strani in ne z veliko silo, ker je šofer ustavil skoro na mstu. Ker se je Spangerjeva pri padcu nekoliko pobila po desni nogi in levi roki, je bila prepeljana v mestno bolnišnico. Okrevala bo v par dneh.

Nezgodna pri delu. Ko je 31-letni težak Mihael Porcelluzzo, stanujoč v ulici Seminario št. 1, večraj opoldne delal pri neki plinovi napeljavi v škedenjskih plavžih, mu je radi vohavanja plina, ki je uhajal iz cevi, postalo slabo. Tovariši so ga prenesli na zrak in mu podali prvo pomoč, dokler ni dospel na lice mesta zdravnik rešilne postaje, ki je dal prepeljati ponesrečena v mestno bolnišnico.

Slabo izbrablen odmor. Mesto da bi počival, kakor so storili drugi delavci, se je 16-letni dninar Marcel Ruppel stanujoč pri Sv. Mariji Magdaleni sp. št. 3, sinoči tekot odmoru lovil z nekaterimi tovariši po dvorišču čistilnice lanu in konoplja pri Sv. Andreju, kjer je zaposlen. Pri tekanju se mu je spodrsnilo in pri padcu je tako krepko sedel na koničast kamen, da je zadobil na tistem delu hrbta, ki ga v otroških letih pogostoma boža šiba, precej globoko rano, ozdravljivo v dveh tednih. Dobil je potrebno pomoč v mestni bolnišnici, kamor so ga prepeljali z avtomobilom tovarne.

Zlikovska podjetja. Predpreteklo noč so se neznani zlikovci vtihotapili v stanovanje trgovca Arnalda Zannoni v ulici Udine št. 2, ki je bilo čez noč brez nadzorstva, ter ukradli za kakih 6000 lir raznovrstnega perila oblek in drugih predmetov. Z natičenimi culami so jo potem nemoteno odkurili skozi okno, kakor so prišli.

S podobnim obiskom so predvečerašnjim popoldne neznani uzmoviči v začasni odsotnosti gospodarja počastili stanovanje g. Frana Herzen v ulici Giulia št. 9. Bili so pa razmeroma zelo skromni, ker so se zadovoljili le z novo moško obleko, vredno kakih 600 lir.

Neznani ljubitelji sporta so se predpreteklo noč skobacali čez ograjni zid na sportno igrišče v ulici R. Sanzio, kjer so vlomili v neko kolibo ter pobrali raznovrstne sportne predmete, last g. Mihaela Ivanovič, stanujočega na nabrežju Nazario Sauro št. 2. Ivanovič, ki trpi 300 lir škode, je prijavil tatvino orožnikom.

Spominjajte se ob vseh prilikah z darovi Dijaške kuhinje v Gorici

PODLISTEK

V. J. KRIZANOVSKA: (159)

Moč preteklosti

Roman v treh delih. Iz ruščine prevedel Ivan Vouk.

Vzel je iz skrinje žezlo s sedmimi vozli, stopil pred grofov portret, narisal v zraku znak, ki se je zaveselikal, nato je z glasnim in trdim glasom izrekel pozivajoče formule. Čez nekaj trenutkov se je platno pokrilo z nekako megleno zaveso, nato so se prikazali oblaki, ki so postajali vedno bolj strjeni, in sredi njih se je pokazala razžarjena krogla. V hipu je oblacna gruda zadobila človeške oblike, po katerih so švigale iskre, nato pa se je oblak raztaljal in pojavila se je v vsej veličini visoka in ponosna postava grofa Ridolfa. Kakor na portretu je bil odet v črn, zametast jopič, a mračno in ponosno obličje je zasijalo v neizrečeno srečnem smehljaju.

— Giovanna, draga, že davno sem ti odpustil

Iz tržaške pokrajine

T. D. Postojna. Radi neprevidnih ovir, se kolesarska tekma za gorsko prvenstvo, ki se je imela vršiti jutri, ne boče dirkala. — Iz Sežane 22/9/25. Na današnjem trgu v Sežani je bilo na prodaj 537 glav živine. Cena goveji živini od lir 450—460 stot živje teže. Konji pasma ogr-hrvatska od lir 2500—5000 glava. Prašički 6—8 tedenski od 60—100 lir glava. Kupčija radi deževnega vremena srednje dobra. Na trgu v Seani se prodaja razen živine tudi raznovrstno manufakturno blago, železovina, porcelanasta in lesena posoda, čevlji, usnje, konjska oprava, steklena posoda, itd. Prihodnji tržni dan bo dne 12 okt. t. l. (t. j. na ponedeljek). Železniške in avtomobilske zveze na vse strani.

Vesti z Goriškega

«MAGDA»

tragedija mlade deklice v 12 slikah Idrinja.

Magda nam pokaže siromasno dekle, izkoriščano od nizkotnih človeških strasti. Moderna družba, ki je vrgla «Magdo» med propale ženske, vidi lahko v Magdi zločin, ki se izvaja nad človekom dan na dan. Magdo-proletarko, ki ljubi in veruje v ljubezen, vržejo ljudje moderne meščanske družbe med vlačuge. «Magda» je naša najboljša socialna drama!

SPREJEM V DIJAŠKO KUHINJO v Gorici. — Vsi dijakki ki bi bili radi sprejeti v dijaško kuhinjo v Gorici, naj naslovijo svoje prošnje, opremljene s podpisom domačega učitelja ali pa duhovnika na dijaško kuhinjo v Gorici, via S. Giovanni 7/L Prošnje morajo biti dopisane do 1. oktobra t. l. V prošnji naj se označi, katero šolo ob/kuje prošilec ter v kakšnih gnotnih razmerah se nahaja.

Javna predavanja o napravi vina. V nedeljo dne 27. t. m. bo predaval voditelj sadjarsko-vinarskega oddelka goriškega kmetijskega urada dr. Vallig po sv. maši v Dornbergu in po sv. blagoslovu v Šmartnem (Kojsko) o pravilni napravi vina. Tako predavanja so velike važnosti za vse naše vinogradnike.

Samomer, večraj okrog 8. ure zjutraj si je pogнал v svojem stanovanju v ulici Bertolini 18 krogljo v glavo 41-letni trgovec Rudolf Pahor. V stanovanje sta prihitela nemudoma zdravnik dr. Bačar in goriški «Zeleni križ», ali vsaka zdravniška pomoč je bila odveč, ker se je samomorilec pogodil tako dobro v senca, da je kmalu nato izdihnil.

Pahor je imel skupno s trgovcem Feriugo trgovino s pečmi v ulici Garibaldi (prej Teatro) in je bil brez otrok. Kaj neki je gnalo nesrečnega trgovca v prostovoljno smrt, dosedaj še ni znano. Govori se le, da je Pahor obupal nad življenjem radi gnotnih neprilic.

Nečloveška mati. — Ko so prihajale večraj zjutraj prve mlekarice iz Brd črez pevski most, so opazile na desni strani mosta na skalnatem levem bregu radi deževja silno narastle Soče tik vode na go trupelec novorojenčka. Meter više je ležala na skali bela cunja, v katero je bil najbrž zavit otrok. Skoraj gotovo je prišla nesrečna mati ponoča do mosta, hotela se je čimprej iznebiti bremena, zato je takoj v začetku mosta vrgla otroka čez. A otrok — usoda je pač tako hotela — ni padel v deročje valove, marveč je ostal na skali par pedit oddaljen od penete se vode. Ustavljale so se na mostu vse mlekarice in vse kmetice, ki so nosile sadje v mesto, ob 8. uri zjutraj je pa vedela že vsa Gorica za zločin. Raznesle so bile vest po hišah mlekarice.

Podgora. Mnogo se je že pisalo, da Brunerjeva predilnica v Podgori dobro napreduje. Vzporedno s svojim napredkom pa povzroča delu tukajšnjega prebivalstva mnogo težkoč. Ljudstvo, ki je dosedaj bivalo v tovarniških hišah oziroma barakah, se mora v najkrajšem času izseliti Stanovajska beda se je začela že dobro čuditi, tembolj ker je polovica prebivalcev novodoslihi priseljencev, kateri so zasedli že vsa stanovanja. Prizadeti begajo od hiše do hiše in si iščejo zavetja, ali zaman. Vsa podstrešja so že napolnjena (ker pravilni stanovanj že prej ni bilo dovolj in razpolaga) in kar še veča beda teh družin, je brezposelnost, katere jih tare že dalj časa. Ker pa tovarna rabi dan na dan vedno več delavskih sil, bi bilo umestno, da bi jim preskrbela streho, ne pa da jih se iz dosedanjih bivališč silni na cesto.

Gospodarstvo.

Izvoz sadja na Švedsko

Informacije švedskega trgovinskega ministra pravijo, da je na Švedskem letos silno slaba letina za zelenjavo in sadje. Vsled tega bo treba uvažati silne količine sadja iz inozemstva, ker švedski narod porabi dnevno silno mnogo sadja, posebno pa marmelade. Posebno veliko povpraševanje je po hruskah in jabolkah. Južno-tirolski Nemci so takoj spoznali ugodno priliko in že organizirajo — tako kot pač le oni znajo do vseh potankosti, od natančnega sortiranja pa do okusnega zavijanja — izvoz lastnega sadja v velikem

in molim za vaju oba. Bodita srečna, draga otroka moja, oproščena končno starih okovov.

Prikazen se je približala in iztegnila roko proti Valeriji, ki je pokleknila, in po trenutnem obotavljanju je prišla toplo in trdo, živo roko ter pritiskala nanjo svoje ustne.

— Hvala, stric Ridolfo, vsak dan bom molila zate, — je zašepetala in nekaj solz je kanilo na roko prikazani.

Ridolfov duh jo je blagoslovil, potegnil k sebi Paola, ga poljubil na čelo, a potem je stopil korak nazaj. Čez nekaj trenutkov je postava zbledela, se izpremenila v oblak, šla v portret in izginila.

— Oh! Kako sem srečna. Odpustil mi je, me blagoslovil in med nama ne stoji več nobena senca. Kako srečen dan, Pavliki! — je vzkliknila Valerija, ki je sijala od blaženstva.

— Se nekaj nama manjka za najino popolno srečo. Se se nisva zahvalila najinemu dobrotniku, ki nama je pripravil te radostne ure neskaljene sreče, — je rekel baron.

— Prav govoriš. Pišiva in izraziva mu najino hvaležnost.

— To napraviva na boljši način in takoj mu ustno

stilu na Švedsko. Ker obstoja med Italijo in Švedsko trgovinska pogodba, ki je uvozno carino za sadje v Švedsko znatno znižala, se nudi vsem izvoznikarjem sadja ugodna prilika za izvoz sadja na Švedsko.

Borzna poročila.

DEVIZE:

Trst, 25. sept. Amsterdam od 990.— do 1000.— Belgija od 106.50 do 108.50; Paris 116.50 do 117.— London od 119.65 do 119.90; New York od 24.55 do 24.75; Španija od 350.— do 360.—; Švica od 474.— do 479.—; Atene od 35.— do 35.50; Berlin od 580.— do 590.—; Bukarešt od 11.75 do 12.50; Praga od 72.75 do 73.50; Ogrska od 0.0335 do 0.0350; Dunaj od 340.— do 355.—; Zagreb od 43.60 do 43.90.

VALUTE:

Trst, 25. sept. Avstrijske krome od 0.0335 do 0.0350; dinarji od 43.— do 43.70; dolarji od 24.50 do 24.70; novi po 30 frankov od 93.— do 97.—; funt sterling od 119.50 do 119.80.

Benečijsko obveznice 68.40.

KRASNO ZAOKROŽENO POSESTVO v bližini Maribora, povsem južno ležeče, z 22½ oravov zemlje, obstoječe iz: 1/2 vinograda z izbranimi vini, 1/2 sadonosnikov, ostalo ni vse gozd in travniki, z gosposko hišo, vselitev možoča se proda pod ugodnimi pogoje eventualno tudi z letošnjim vinskim pridekom vred. Pojasnila daje oglasni zavod: Kovačič Maribor, Slomskov trg 16. 1350

DEKLICA sposobna za vsa hišna dela in kuhanja želi vsiposti k boljši slovenski ali hrvaški družini, Vratarica, Viale XX settembre 38. 1366

MLEKARNE in mlekarice dobijo v poljubni količini dnevno sveže mleko po ugodnih cenah v Mlekarni Raffineria št. 4. 1367

GROZDJE belo in črno, (refoški) najboljšee vrste tudi do 500 q. proda Bembic Josip, Pošega 47. 1368

SLUŽKINJO, pošteno, veščo kuhanja, iščeta zaročnica. Via Giulia 84 Zannini 1369

ZELEZO, debelo 32 cent., kovine, vrv, cunje, arhivni papir se kupuje. Sanità 16. 1370

POSESTVO pri Sv. Ivanu v Trstu, 2 hiši, 3000 sežnjev zemljišča, vinograd, vrata, je na prodaj. Pojasnila se dobijo v gostilni Suban, pri Sv. Ivanu. 1371

DRUŽABNICA ali prodajalka se sprejme v trgovino mešanega blaga. Predpogoji: starejša moč in osebno sodelovanje. Ponudbe pod «Eksistenca 1000» na upravnistvo. 1344

TRGOVINA, tobakarna, buffet, na deželi se odda. Pogoji dobri. Naslov pri upravnistvu. 1321

BABICA, avtorizirana sprejema noseče. Govori slovensko. Slavec, via Giulia 29. 64

TRGOVINA z mešanim blagom elentuelno tudi hišica se proda takoj. Mesečni izkupiček 10.000 L. Naslov pove goriška uprava.

LJEP POSJED na najprometnejši cesti v Bosni prodaje se odmah od cirka 400 dunuma sa svima gospodarstvenima zgradama živim i mrtvim inventarom, sa velikim vinogradom i šumom, zgodno za više obitelji. Obratiti se na Vaso Bokonjić, Banjaluka, Bosna S. H. S. 1323

BABICA, diplomirana, sprejema noseče na dom. Via Madonna 10/II 1351

ZAGAR za vodno žago se išče. Prednost imajo neozelenjeni. Ponudbe pod «Zagar» na upravnistvo. 1354

BABICA, avtorizirana, diplomirana sprejema noseče. Adele Emerschitz-Sbaizero, Farneto 10 (podaljšana Ginnastica) lastna vila, telefon 26-64. 1277

BRINJEVO OLJE 681 v količini od 5 l naprej se kupi. Ponudbe pod «OLJE» na upravnistvo.

Godbeni instrumenti in pnevmatični aparati „EOLOS“ Edino zastopništvo za prodajo v Julijski Krajini, Jugoslaviji in Avstriji.

AGENCIJA: (579) IGNAZIO SLAVICH

Trst, Corso Garibaldi št. 6, I. nad.

E. TROCCA SUCC. Trst, Via dell' Istria (Sv. Jakob blizu cerkve)

Bogata izbira mrtvaških potrebščin. Venci v perlah in porcelanu. Cvetlice umetne in sveže. Fotografije na porcelanu po nizkih cenah. 612

Mlade prašiče hitro rastoče angleške pasme Yorkshire odda Aleksander Mayer 670 Sv. Ivan, Via delle cave 1081.

URARNA-ZLATARNA F. BUDA Trst — Corso Garibaldi 35 (Podružnica Via Scalinata 1) Kupuje krone, goldinarje, staro zlato, briljante in plačuje po najvišjih cenah. Razpolaga z veliko izbero vseh zlatih predmetov 14 in 18 karatnih, briljantov, dijamantov, srebrnine in ur po najnižjih cenah. (55)

KRONE po 2.15 plačuje 62 ALOJZIJ POVIH, Piazza Garibaldi 2 prvo nadstropje Pazite na naslov! Pazite na naslov!

BELA GLAZURA po L 5 kg povlak za pode po L 5.50 kg 626 Mirodlinica F.lli Castelreggio Trst, Campo S. Giacomo št. 2 nasproti cerkve Sv. Jakoba. Telefon 12-23

POZOR! V čevljarnici S. Giusto Via Scalinata št. 4 (Sv. Jakob) dobiti moške čevlje od L 55.— naprej; krasne ženske čevlje od L 45.— naprej. Deški in otroški čevlji po najnižjih cenah v Trstu. — — — Velika prilika. Ob priliki odpretja šol čevlji in čizmi po jako zmernih cenah. Oglejte si naše izložbe! 678 Oglejte si naše izložbe!

ODPRLA SE JE nova velika prodajalna izdelkov — za moške, dečke in otroke — z veliko izbero tu- in inozemskega blaga po konkurenčnih cenah. Vsakde naj obišče našo prodajalno brez obveze za nakup. C. VISINTIN Via delle Torri 2 vogal S. Lazzaro IZLOŽBA. 680 IZLOŽBA.

DELAVCI! Poslušajte se za nakup edino le pri tvrdki CARLO FACCHINETTI vodja TIBERIO Trst, Via Arcata 13, Trst BOGATA IZBERA: klobukov navadnih in volnenih. Lastna tovarna kap. (596) Lastna tovarna kap.

stroji za šivanje in venzenje, origin., nemški. ZALOGA: (679) F. BEDNAR tvrdka ustanovljena 1878. l. Trst, Via Genova 19 Založba hembaza za vezenje D.M.C.

Kranjske klobase iz pravega preščenega mesa razpošiljam v vsaki množini 1 komad a Din. 5 (8 komadov 1 kg) franko Ljubljana. FRANC FISTER, Zaloška cesta 10 Ljubljana (Jugoslavija) 669

Pravimo Vam samo to: Predno kupite (48) Pohištvo oglejte si največjo izbero pri M. STEINER Via Geppu 15 in 17 Via Geppu 15 in 17

Ako kvarijo vaš obraz mozolčki madeži pege trdnice efelis bule tvori eczemi in vsi v to vrsto spadajoči kožni izbruhi, ki skrivajo lepo obraz in škodijo mehki koži in ki se porajajo posebno v vročih mesecih vsled močnega solca, se zdravijo uspešno z antifelidčno vodo «Pertinax», ki je gotovo sredstvo, rabljivo z največjo lahkoto in ki je na prodaj v vseh lekarnah. 668